

MAGYARORSZÁG ALAPTÖRVÉNYÉNEK MÓDOSÍTÁSA

(az elfogadás dátuma)

1. §

Az Alaptörvény A) cikke a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyben a cikk jelenlegi szövege az (1) bekezdés jelölést kapja:

„(2) Magyarország hivatalos elnevezéseként a Magyar Köztársaság megjelölés is alkalmazható.”

*szimbolikus jellegű
módosítás*

A módosítás kifejezetten lehetővé teszi, hogy a Magyarország megjelölés mellett a Magyar Köztársaság elnevezés is használatos legyen. Ahogyan a címer és a zászló esetében is lehetővé teszi az Alaptörvény, hogy az a történelmileg kialakult más formákban is használatos legyen, úgy ezt az államnév esetében is megteheti.

2. §

Az Alaptörvény F) cikk (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az ország területi tagozódásának szabályairól törvény rendelkezik.”

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

*Az ország területi tagozódását nem indokolt az Alaptörvény szintjén bebetonozni.
„(2) Magyarország területe megyékre, városokra és községekre tagozódik. A városokban kerületek alakíthatók.”*

3. §

Az Alaptörvény L) cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

„L) cikk

(1) Magyarország védi a családot és támogatja a gyermekvállalást.

*szimbolikus jellegű
módosítás*

*A módosítás a házassággal kapcsolatos ideologikus viták elkerülése érdekében nem foglal állást arról, hogy kik között jöhet létre házasság. Ezzel sem pro, sem kontra nem foglal állást a melegházasság ügyében, hanem annak eldöntését a többségi, demokratikus döntéshozatal körébe utalja.
A módosítás elhagyja továbbá a dagályos megfogalmazásokat, ezzel a rendelkezés jogi tartalmára összpontosít.
„(1) Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját.
(2) Magyarország és támogatja a gyermekvállalást.”*

(2) A családok védelméről és a gyermekvállalás támogatásáról törvény rendelkezik.”

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

A családtámogatás a demokratikus többségi döntéshozatal körébe tartozó kérdés, amelyet nem indokolt kétharmados többséghez kötni.

„(3) A családok védelméről ~~+~~ és a gyermekvállalás támogatásáról ~~sarkalatos~~ törvény rendelkezik szabályozza.”

4. §

Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán, a felhalmozott javak békés élvezetén és hasznosításán, valamint a vállalkozás szabadságán alapszik.”

*szimbolikus jellegű
módosítás*

A módosítás a magántulajdonon alapuló piacgazdaság elvének pontosabb kifejezése érdekében a felhalmozott javak élvezetét és hasznosítását is a gazdaság alapvető értékei közé sorolja.

„(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán, a felhalmozott javak békés élvezetén és hasznosításán, valamint és a vállalkozás szabadságán alapszik.”

5. §

Az Alaptörvény O) cikke a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyben a cikk jelenlegi szövege az (1) bekezdés jelölést kapja:

„(2) Magyarország előmozdítja a társadalmi szolidaritás érvényesülését.”

*szimbolikus jellegű
módosítás*

Az egyén önmagáért viselt felelőssége mellett a társadalmi szolidaritást is indokolt alapvető értéként megjeleníteni.

„(1) Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

(2) Magyarország előmozdítja a társadalmi szolidaritás érvényesülését.”

6. §

Az Alaptörvény Q) cikke a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Azokat a nemzetközi szerződéseket, amelyek kötelező hatályának elismerésére az Országgyűlés adott felhatalmazást törvényben, az egyéb nemzetközi szerződéseket kormányrendeletben ki kell hirdetni. Törvény és rendelet nemzetközi szerződést kihirdető törvénnyel, rendelet nemzetközi szerződést kihirdető kormányrendelettel nem lehet ellentétes.”

*kodifikációs jellegű
módosítás*

A jogforrási hierarchiában a nemzetközi szerződéseket kihirdető jogszabályokat is el kell helyezni.

7. §

Az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Alaptörvény Magyarország alkotmánya, jogrendszerének alapja.”

*szimbolikus jellegű
módosítás*

A módosítás kimondja, hogy az Alaptörvény minősül Magyarország alkotmányának.

„(1) Az Alaptörvény Magyarország alkotmánya, jogrendszerének alapja.”

8. §

Az Alaptörvény S) cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

„S) cikk

(1) Új alkotmány elfogadására vagy az Alaptörvény módosítására irányuló javaslatot a Kormány vagy az országgyűlési képviselők egyötöde terjeszthet elő.

(2) A javaslat vitáját az annak előterjesztésétől számított egy hónapon túli időpontban kell megkezdeni.

(3) A javaslat elfogadásához az szükséges, hogy azt az országgyűlési képviselők háromnegyede két alkalommal változatlan szöveggel támogassa. A két szavazás között legalább hat hónapnak el kell telnie.

(4) Az új alkotmány vagy az Alaptörvény módosításának megerősítéséről

a) országos népszavazást kell elrendelni, ha azt kétszázezer, az országgyűlési képviselők választásán választójoggal rendelkező választópolgár annak első alkalommal történő elfogadásától számított négy hónapon belül kezdeményezi,

b) az Országgyűlés annak első alkalommal történő elfogadásakor a Kormány vagy az országgyűlési képviselők egyötödének kezdeményezésére országos népszavazást rendelhet el.

(5) Ha az Országgyűlés az új alkotmány vagy az Alaptörvény módosításának megerősítéséről népszavazást rendelt el, az második alkalommal nem bocsátható szavazásra, ha a népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele, de legalább az összes választópolgár több mint egynegyede az új alkotmány vagy az Alaptörvény módosítása ellen szavaz.

(6) Az (1)–(5) bekezdésben nem szabályozott kérdésekben az új alkotmány elfogadására vagy az Alaptörvény módosítására a törvényalkotási eljárás szabályait kell alkalmazni.”

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

Az alkotmányozáshoz szükséges parlamenti többséget a tervezet kétharmadról háromnegyedre emeli, a kétszakaszos tárgyalással megfelelő időt hagy az egyes alkotmányozási aktusok megfontolására, továbbá lehetővé teszi, hogy az elfogadott alkotmány módosításokról népszavazás dönthessen.

9. §

Az Alaptörvény T. cikk (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg.

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az elektronikusan kiadott Magyar Közlöny lehetővé teszi, hogy ne kelljen eltérő szabályokat alkalmazni az egyes jogszabályok kihirdetése tekintetében.

„(1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. ~~Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.~~”

(2) A jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem vonhat meg és nem korlátozhat jogot, nem állapíthat meg új vagy a korábbinál hátrányosabb kötelezettséget, és nem nyilváníthat magatartást jogellenessé. A jogszabályt olyan időpontban kell hatályba léptetni, hogy alkalmazásához a kihirdetésétől számítva elegendő felkészülési idő álljon rendelkezésre.”

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

A visszaható hatályú jogalkotás tilalmát az Alaptörvényben is meg kell jeleníteni. Az Alaptörvény jelenlegi T. cikk (2) bekezdése redundáns szöveg az alkotmányon belül, mivel e jogszabálytípusok az egyes jogalkotó szervekre vonatkozó rendelkezéseknél egyébként is megjelennek.

„(2) ~~Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.~~”

10. §

Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Mindenkinek joga van az önrendelkezéshez, személyisége szabad kibontakoztatásához, önazonosságának szabad megválasztásához és kinyilvánításához, valamint testi, erkölcsi és szellemi épségének tiszteletben tartásához.”

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

Az emberi méltóság jogából levezethető egyes alapvető jogok külön alaptörvénybeli megemlítése az egyén védelmét erősíti meg az állami beavatkozásokkal szemben.

A tervezet az adatvédelmi biztos tisztségének helyreállítására tesz javaslatot, amelyet a jelenlegi VI. cikk (3) bekezdés helyett az országgyűlési biztosok között szabályozna.

„(3) ~~A személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.~~”

11. §

Az Alaptörvény VIII. cikk (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A pártoknak nyilvánossá kell tenniük bevételeik forrását és felhasználását. A pártok működésének és gazdálkodásának részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.”

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

A pártok gazdálkodásának nyilvánossága a korrupció elleni fellépés legfontosabb eszköze, ezért azt az Alaptörvényben indokolt megjeleníteni. Az eredeti alaptörvény-tervezetben ez a kitétel még szerepelt, de a parlamentnek beterjesztett változatból már – hogy, hogy nem – kimaradt.

„(4) A pártoknak nyilvánossá kell tenniük bevételeik forrását és felhasználását. A pártok működésének és gazdálkodásának részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.”

12. §

Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy érdekeik védelmében fellépjenek, egymással tárgyalást folytassanak és kollektív szerződést kössenek. A munkavállalók foglalkoztatásukkal összefüggő érdekeik érvényesítése érdekében munkabeszüntetést tarthatnak.”

*kodifikációs jellegű
módosítás*

A munkáltatóknak nyilvánvalóan nem lehet joguk a sztrájkhoz.

„(2) Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy érdekeik védelmében fellépjenek, egymással tárgyalást folytassanak és ~~– annak alapján~~ kollektív szerződést kössenek. ~~– érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, vagy~~ A munkavállalók foglalkoztatásukkal összefüggő érdekeik érvényesítése érdekében munkabeszüntetést tarthatnak.”

13. §

Az Alaptörvény XIX. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

„XIX. cikk

(1) Magyarország előmozdítja a szociális biztonsághoz való jog érvényesülését.

(2) Mindenkinek joga van az emberi lét alapvető feltételeihez, amelyet rászorultság esetén az állam a társadalombiztosítási és a szociális juttatások összességével biztosít.

(3) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy öregség, betegség, árvaság, özvegység vagy

keresőképtelenséggel járó egészségi állapot esetén a gazdaság teherviselő képességével, valamint az érintett jövedelmi és vagyoni helyzetével összhangban álló pénzbeli ellátásában részesüljön. Törvény ezen ellátások igénybevételét az érintett teherviselő képességéhez igazodó járulék fizetéséhez kötheti.”

az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás

A szociális biztonsághoz való jog speciálisan érvényesül ugyan, de mégis alapjogi védelemben részesül. A jelenlegi Alaptörvénnyel szemben a tervezet ezt az alapjogi jelleget – az érvényesülés sajátosságaira is figyelemmel – domborítja ki. A tervezet meghatározza továbbá a valódi, bíróság előtt kikényszeríthető alapjogi tartalmat.

A szociális ellátások feltételeként meghatározott „kényszermunka” alaptörvénybeli szerepeltetése nem indokolt, ami ugyanakkor értelemszerűen nem zárja ki azt, hogy a munkaképes rászorulókat elsősorban munkalehetőséghez juttassa az állam, és ne szociális transferekkel biztosítsa a megélhetésüket.

A nyugdíjrendszerre vonatkozó szabályok alkotmányba betonozása nem indokolt.

„(1) Magyarország előmozdítja arra törekszik, hogy minden állampolgárának a szociális biztonsághoz való jog érvényesülését nyújtson.

(2) Mindenkinek joga van az emberi lét alapvető feltételeihez, amelyet rászorultság esetén az állam a társadalombiztosítási és a szociális juttatások összességével biztosít.

(3) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy Anyaság, öregség, betegség, rokkantság, özvegyesség, árvaság, özvegyesség vagy keresőképtelenséggel járó egészségi állapot és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a gazdaság teherviselő képességével, valamint az érintett jövedelmi és vagyoni helyzetével összhangban álló pénzbeli ellátásában részesüljön. Törvény ezen ellátások igénybevételét az érintett teherviselő képességéhez igazodó járulék fizetéséhez kötheti. minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.”

14. §

Az Alaptörvény XX. cikke a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Mindenkinek joga van a nemzeti kockázatközösségen alapuló társadalombiztosítás keretében igénybe vehető, a gazdaság teherviselő képességével összhangban álló egészségügyi ellátásokhoz. Törvény az egészségbiztosítási ellátások igénybevételét az érintett teherviselő képességéhez igazodó járulék fizetéséhez kötheti.”

az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás

Az egészséghez való jog legfontosabb, alapjogi védelmet élvező eleme az egészségügyi ellátásokhoz való jog, ezért ennek alaptörvényi rögzítése indokolt.

15. §

Az Alaptörvény 1. cikk e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az Országgyűlés)

„e) megválasztja a köztársasági elnököt, az Alkotmánybíróság egyes tagjait, a Kúria elnökét, az országgyűlési biztosokat, valamint az Állami Számvevőszék elnökét;”

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az Alkotmánybíróság tagjainak többszámú kiválasztása, a legfőbb ügyész kormány alá rendelése és a szakombudsmanok tisztségének helyreállítása miatt szükséges kodifikációs átvezetés.

„e) megválasztja a köztársasági elnököt, az Alkotmánybíróság egyes tagjait és elnökét, a Kúria elnökét, a legfőbb ügyészt, az alapvető jogok biztosát és helyetteseit, az országgyűlési biztosokat, valamint az Állami Számvevőszék elnökét;”

16. §

Az Alaptörvény 6. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. cikk

- (1) Törvényt a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő vagy ötvenezer választópolgár kezdeményezhet.
- (2) Az elfogadott törvényt az Országgyűlés elnöke öt napon belül aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök a megküldött törvényt öt napon belül aláírja, és elrendeli annak kihirdetését.
- (3) A Kormány vagy az országgyűlési képviselők együtödének kezdeményezésére az Országgyűlés a törvényről, annak elfogadásakor, megerősítő népszavazást rendelhet el. Ha a megerősítő népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele, de legalább az összes választópolgár több mint egynegyede a törvényt elutasítja, azt az Országgyűlés elnöke nem küldi meg a köztársasági elnöknek.
- (4) Ha a köztársasági elnök a törvényt vagy annak valamely rendelkezését az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartja, a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak megküldi.
- (5) Ha a köztársasági elnök a törvénnyel vagy annak valamely rendelkezésével nem ért egyet, és a (4) bekezdés szerinti jogával nem élt, a törvényt az aláírás előtt észrevételeinek közlésével egy alkalommal megfontolásra visszaküldheti az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés a törvényt újra megtárgyalja, és elfogadásáról ismét határoz. Az ismét elfogadott törvénnyel kapcsolatban a köztársasági elnök a (4) bekezdésben meghatározott jogával a módosított rendelkezések tekintetében vagy a törvény megalkotására vonatkozó eljárási követelmények megsértése miatt élhet.
- (6) Az Alkotmánybíróság a (4) bekezdés szerinti indítványról soron kívül, de legkésőbb kilencven

napon belül határoz. Ha az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenességet állapít meg, a köztársasági elnök a törvényt nem írja alá. Ha az Alkotmánybíróság nem állapít meg alaptörvény-ellenességet, a köztársasági elnök a törvényt haladéktalanul aláírja, és elrendeli annak kihirdetését.”

az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás

A közvetlen demokrácia érdemibb érvényesülése érdekében – a népi kezdeményezés valós tartalommal történő megújításával – a tervezet a törvénykezdeményezés jogát ötvenezer választópolgárnak is megadja.

A köztársasági elnök törvénykezdeményezési jogának fenntartása, az elmúlt huszonegy év gyakorlatára is figyelemmel, nem indokolt, mivel ez belpolitikai viták részesévé teheti a semleges államfőt.

Az Országgyűlés által kezdeményezhető előzetes alkotmányossági normakontroll jogintézménye a magyar közjogi hagyományoktól idegen, az Alkotmánybíróságot feleslegesen vonja be a politikai küzdelmekbe, ezért a jogintézmény elhagyása indokolt.

17. §

Az Alaptörvény 8. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. cikk

(1) Kétszázezer, az országgyűlési képviselők választásán választójoggal rendelkező magyar állampolgár kezdeményezésére, megszövegezett és indokolással ellátott törvény elfogadása érdekében az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A népszavazás kezdeményezéséhez négy hónapig lehet aláírásokat gyűjteni.

(2) A törvényjavaslat alkotmányosságáról az Alkotmánybíróság kilencven napon belül előzetesen állást foglal. Ha az Alkotmánybíróság a törvényjavaslatot alkotmányellenesnek minősíti, a népszavazás kezdeményezéséhez nem gyűjthető aláírás.

(3) Nem kezdeményezhető népszavazás

a) az állami költségvetés bevételeit vagy kiadásait a tárgyévi kiadási főösszeg egy százalékánál nagyobb mértékben érintő kérdésben,

b) egyoldalúan fel nem mondható nemzetközi szerződésből fakadó kötelezettség tárgyában.

(4) A törvényt a népszavazás elfogadja, ha azzal a népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele, de legalább az összes választópolgár több mint egynegyede egyetért. Az így megalkotott törvényt az Országgyűlés elnöke a népszavazás eredményének jogerőre emelkedésétől számított öt napon belül aláírja, majd haladéktalanul megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök a megküldött törvényt öt napon belül aláírja, és elrendeli annak kihirdetését.

(5) Az országos népszavazásra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.”

az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás

A közvetlen demokrácia érdemibb érvényesülése érdekében a tervezet a törvényalkotás jogát népszavazás útján a választópolgárok számára is biztosítja, szűkítve ezzel párhuzamosan a kizárt tárgyak körét.

A köztársasági elnök népszavazás-kezdeményezési jogának fenntartása, az elmúlt huszonegy év gyakorlatára is figyelemmel, nem indokolt, mivel ez belpolitikai viták részesévé teheti a semleges államfőt.

A népszavazás érvényességi küszöbét a tervezet megszünteti, visszatérve ezzel a közvetlen demokrácia érvényesülését megkönnyítő, 1997 és 2010 közötti szabályozáshoz.

18. §

Az Alaptörvény 19. cikke a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a cikk jelenlegi szövege az (1) bekezdés jelölést kapja:

„(2) Ha az Országgyűlés vagy annak kijelölt bizottsága egy tervezettel kapcsolatban kötelező állásfoglalást fogad el, a Kormány az európai uniós döntéshozatal során attól nem térhet el.”

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

Az Európai Unió föderális jellegének erősödése elkerülhetetlenné teszi a nemzeti parlamentek ellenőrző és döntéshozó szerepének hangsúlyosabbá tételét. A tervezet ezért lehetővé teszi, hogy a parlament vagy annak bizottsága a Kormányt kötelező álláspontot foglaljon el egy-egy kérdésben.

19. §

Az Alaptörvény 24. cikk (2)-(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Alkotmánybíróság

- a) a helyi önkormányzat rendelete kivételével megvizsgálja a jogszabály alkotmányosságát,
- b) megállapítja a jogszabály megalkotásának elmulasztásával okozott alkotmányellenességet,
- c) elbírálja az alkotmányellenes jogszabállyal, bírói vagy bíróság előtt meg nem támadható hatósági döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panaszt,
- d) ellátja az Alaptörvényben vagy az Alkotmánybíróságról szóló törvényben meghatározott egyéb feladatokat.

(3) A (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott eljárást indítványozhatja az országgyűlési képviselő, a Kúria elnöke, az országgyűlési biztos, valamint az előtte folyamatban levő eljárással összefüggésben a bíró. A jogsérelmet szenvedett fél a (2) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott eljárást akkor indítványozhatja, ha a hatékony rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

(4) Az Alkotmánybíróság a hatáskörébe tartozó ügyben

- a) az alkotmányellenes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést részben vagy egészen megsemmisíti, alkotmányos értelmezés lehetősége esetén meghatározhatja a jogszabály alkalmazásánál irányadó alkotmányos követelményeket,
- b) az alkotmányellenes bírói döntést, illetve a bíróság előtt meg nem támadható, alkotmányellenes hatósági döntést megsemmisíti, és szükség esetén az eljáró szervet – az alkotmányos követelmények meghatározásával – új eljárásra utasítja.

(5) Az Alkotmánybíróság határozata mindenkire kötelező, ellene jogorvoslatnak nincs helye.”

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

A tervezet valamennyi országgyűlési képviselő számára lehetővé teszi az utólagos normakontroll indítványozását, így a jelentősebb ügyekben nem szükséges kivárni, amíg ténylegesen jogsérelmet is okoz egy-egy alaptörvény-ellenes jogszabály.

Az alkotmányjogi panasz lehetőségét a tervezet a bíróság előtt meg nem támadható hatósági aktusokkal szemben is biztosítja.

20. §

Az Alaptörvény a következő 24/A. cikkel egészül ki:

„24/A. cikk

(1) Az Alkotmánybíróság tizenegy tagból álló testület, amely a tagjai közül négy évre megválasztja elnökét és helyettes elnökét.

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

Az Alkotmánybíróság operatív működésképességének megőrzése érdekében a tervezet tizenöttről tizenegy főre csökkenti vissza a testület létszámát, valamint visszaadja a testületnek az elnök megválasztásának jogát.

(2) Hat alkotmánybíró az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazatával választ, három alkotmánybíró a miniszterelnök előterjesztésére a köztársasági elnök, két alkotmánybíró pedig a Kúria elnöke nevez ki.

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

Az Alkotmánybíróság folyamatos működése, illetve a különböző érdekek megfelelő megjelenítése érdekében a tervezet többcsatornás rekrutációt intézményesít. A gyakorló bírók testületbeli jelenlétét a Kúria elnökének kinevezési jogköre biztosítja.

(3) Az alkotmánybírák megbízási ideje tizenkét év. Az alkotmánybírák nem választhatóak, illetve nem nevezhetők ki újra.

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

Az alkotmánybírák függetlenségének biztosítása érdekében a tervezet kifejezetten rögzíti az újraválasztás tilalmát.

(4) Az alkotmánybíró kizárólag az Alaptörvény és más jogszabályok alapján, meggyőződésének megfelelően dönt. Az alkotmánybíró a tevékenysége során nem utasítható, és nem fogadhat el utasítást.

(5) Az Alkotmánybíróság szervezetéről és eljárásáról, továbbá az alkotmánybírák jogállásáról és javadalmazásáról sarkalatos törvény rendelkezik.”

21. §

Az Alaptörvény 26. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. cikk

(1) A bíró kizárólag a jogszabályok alapján, meggyőződésének megfelelően dönt; az ítélkező tevékenysége során nem utasítható, és nem fogadhat el utasítást.

(2) A bírót pályázat alapján, bírói önkormányzati szerv javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. A bírót a köztársasági elnök bírói önkormányzati szerv javaslatára, törvényben

meghatározott ok miatt felmenti vagy tisztségének gyakorlásából felfüggeszti.

(3) A Kúria elnökét a bírák közül kilenc évre a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja. A Kúria elnökének megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. A Kúria elnöke nem választható újra.

(4) A Kúria elnökhelyetteseit a hivatásos bírák közül a Kúria elnökének javaslatára a köztársasági elnök határozatlan időre nevezi ki.

(5) Az Alaptörvényben nem említett bírósági vezetőket a hivatásos bírák közül bírói önkormányzati szerv javaslatára kell kinevezni vagy választani.

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

A bírák és a bírósági vezetők kiválasztásában a bírói öngazgatás tudja biztosítani az igazságszolgáltatás függetlenségét. A bírósági igazgatás egyéb kérdéseiben (pl. gazdálkodás) az öngazgatás alaptörvénybeli rögzítése nem indokolt, mivel azt a folyamatosan változó társadalmi környezetnek leginkább megfelelő szervezeti megoldással kell biztosítani.

(6) A bírák jogállásáról és javadalmazásáról törvény rendelkezik.”

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

A kiválasztási eljárás legfontosabb garanciáinak az Alaptörvényben való rögzítése mellett nincs szükség arra, hogy sarkalatos törvény rendelkezzen bírák jogállásáról és javadalmazásáról.

22. §

Az Alaptörvény 29. cikk (4)-(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A legfőbb ügyészt a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki és menti fel.

(5) A legfőbb ügyészt a Kormány a feladatkörrel rendelkező miniszter útján irányítja. A legfőbb ügyésznek nem adható olyan utasítás, amely ügyészi intézkedéstől való tartózkodásra, az eljárás folytatását akadályozó ügyészi intézkedés megtételére, a vád elejtésére vagy az eljárás alá vont számára kedvező módosítására irányulna, továbbá amely érinti az eljáró ügyész személyét. A közélet tisztasága elleni bűncselekmények, továbbá törvényben meghatározott más esetben az eljáró ügyész számára utasítás nem adható.”

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

Az ügyészség az állam büntetőpolitika érvényesítésének legfontosabb szervezete. A büntetőpolitika érvényesüléséért ugyanakkor a választók előtt a kormányzat rendelkezik felelősséggel. Ennek érvényesíthetősége érdekében – nagyon szigorú garanciák mellett – az ügyészség kormány alá rendelkezését tartalmazza a tervezet. Ezek a garanciák biztosítják, hogy a kormányzati irányítás ne vezethessen ügyek eltussolásához, továbbá a korrupciós bűncselekmények üldözésére való bármilyen ráhatáshoz.

„(4) A legfőbb ügyészt az ügyészek közül a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja kilenc évre. A legfőbb ügyész megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(5) A legfőbb ügyész évente beszámol tevékenységéről az Országgyűlésnek.”

23. §

Az Alaptörvény 30. cikke, valamint az azt megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az országgyűlési biztosok

30. cikk

- (1) Az Országgyűlés az alapvető jogok védelme érdekében – kizárólag neki felelős megbízottként – megválasztja az alapvető jogok országgyűlési biztosát, a nemzetiségi jogok országgyűlési biztosát, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosát, továbbá az információs jogok biztosát.
- (2) Az országgyűlési biztost a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés a képviselők kétharmadának a szavazatával hat évre választja. Az országgyűlési biztos nem választható újra.
- (3) Az alapvető jogok országgyűlési biztosának feladata, hogy – a más országgyűlési biztos feladatkörébe tartozó ügyek kivételével – az alapvető jogokkal kapcsolatos visszasságokat vizsgálja. A nemzetiségi jogok országgyűlési biztosának feladatkörébe a nemzetiségi jogokkal kapcsolatos visszasságok vizsgálása tartozik. A jövő nemzedékek országgyűlési biztosának feladata, hogy az egészséges környezethez való joggal kapcsolatos visszasságokat vizsgálja, továbbá hogy közreműködjön a jövő generációk érdekeinek védelmében. Az információs jogok biztosának feladatköre a személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok megismerésének jogával összefüggő visszasságok kivizsgálására terjed ki.
- (4) Az országgyűlési biztos a feladatkörébe tartozó alapvető jogokkal kapcsolatos visszasságokat vizsgálja vagy kivizsgáltatja, és orvoslásuk érdekében intézkedést tesz. Az országgyűlési biztos eljárását bárki kezdeményezheti.
- (5) Az országgyűlési biztos a tevékenységének tapasztalatairól évente jelentésben számol be az Országgyűlésnek.
- (6) Az országgyűlési biztosok feladataira, jogállására és eljárására vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg.”

*az ellensúlyok megerősítését
szolgáló módosítás*

*A tervezet visszaállítja a kisebbségi biztost, a zöldombudsmant, valamint –
kifejezőbb elnevezéssel – az adatvédelmi biztos tisztségét.*

24. §

Az Alaptörvény 35. cikk (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az Alkotmánybíróság a törvényességi ellenőrzést gyakorló szerv indítványára felosztatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet.”

*az ellensúlyok
megerősítését szolgáló
módosítás*

*Az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület felosztatásáról nem
politikai, hanem jogi döntést szükséges hozni, ezért e hatáskört a tervezet az
Országgyűléstől az Alkotmánybírósághoz telepíti.*

*„(5) Az Országgyűlés a Kormány ~~az~~ Alkotmánybíróság a törvényességi
ellenőrzést gyakorló szerv véleményének kikérését követően előterjesztett –
indítványára felosztatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet.”*

25. §

Az Alaptörvény 36. cikk (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A központi költségvetést úgy kell elfogadni, hogy a tárgyévet követő második év végére – változatlan jogszabályi keretek között, a valós gazdasági folyamatokon alapuló megalapozott előrejelzés szerint – az államadósság reálértéke ne növekedjen.”

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

A államadóssággal való, egyszeri tételekkel történő folyamatos játszadozás helyett a középtávon is fenntartható, folyamatos, de a gazdasági ciklusokra érzékeny csökkentés követelményét kell az Alaptörvénybe foglalni.

„(4) Az Országgyűlés nem fogadhat el olyan központi költségvetésről szóló törvényt, amelynek eredményeképpen az államadósság meghaladná a teljes hazai össztermék felét.”

26. §

Az Alaptörvény 37. cikk (2)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a Kormány azt észleli, hogy a tárgyévi gazdasági folyamatai a 36. cikk (4) bekezdésben meghatározott cél elérését veszélyeztetik, olyan intézkedéseket köteles megtenni, illetve kezdeményezni, amelyek megfelelő mértékben elősegítik a 36. cikk (4) bekezdése szerinti követelmény elérését.

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

Az évközi váratlan gazdasági folyamatok esetén a Kormánynak reagálnia kell a helyzet megváltozására, de ez – a jelenlegi szabállyal ellentétben – nem eredményezheti a magyar állam technikai fizetéseképtelenségét.

„(2) A központi költségvetés végrehajtása során a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel nem vehető fel olyan kölcsön, és nem vállalható olyan pénzügyi kötelezettség, amely azt eredményezné, hogy az államadósság meghaladja a teljes hazai össztermék felét.”

(3) A központi költségvetés kiadásait egy naptári éven belül összességében a bruttó hazai össztermék egy százalékát meghaladó mértékben csak az Országgyűlés változtathatja meg.”

*az ellensúlyok megerősítését
szolgáló módosítás*

A tervezet a Kormány ellenőrizhetősége érdekében – a folyamatos, társadalmi kontroll nélküli zárolások, maradvány-tartások és más technikák kizárása érdekében – egy meghatározott arány felett az Országgyűlés döntését írja elő a költségvetés módosításához,

27. §

Az Alaptörvény 44. cikk (3)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A Költségvetési Tanács elnökét a köztársasági elnök, további két tagját az Állami Számvevőszék, illetve a Magyar Nemzeti Bank elnökének javaslatára az Országgyűlés az

országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával hat évre választja meg. A Költségvetési Tanács tagjai nem választhatóak újra. A Költségvetési Tanács tagjai tevékenységük során nem utasíthatóak, és nem fogadhatnak el utasítást.

*az ellensúlyok megerősítését
szolgáló módosítás*

A Költségvetési Tanács tekintélyének és hitelességének helyreállítása érdekében megfelelő, az alkotmánybírákéhoz hasonló legitimitást kell adni a Tanács tagjainak.

(4) Ha a törvény elfogadását megelőző év utolsó napján az államadósság a bruttó hazai össztermék ötven százalékát meghaladta, a Költségvetési Tanács egyetértése szükséges a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásához. A Költségvetési Tanács az egyetértését csak akkor tagadhatja meg, ha a költségvetés a 36. cikk (4) bekezdésében meghatározott követelményt – az Európai Bizottság előrejelzését alapul véve – nem teljesíti.”

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

A Költségvetési Tanács vétójoga a 2011 és 2011 közötti költségvetési politikája tapasztalatai alapján indokolt, de csak addig, amíg az államadósság szintje magas. Ebben az esetben is csak megfelelő külső garanciák érvényesülése biztosíthatja azt, hogy a nép által választott parlament költségvetés-alkotó hatalma csak a legszükségesebb korlátozásokat szenvedje el.

„(4) ~~(3)~~ Ha a törvény elfogadását megelőző év utolsó napján az államadósság a bruttó hazai össztermék ötven százalékát meghaladta, A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásához a 36. cikk (4) és (5) bekezdésében foglaltak betartása érdekében a Költségvetési Tanács egyetértése előzetes hozzájárulása szükséges a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásához. A Költségvetési Tanács az egyetértését csak akkor tagadhatja meg, ha a költségvetés a 36. cikk (4) bekezdésében meghatározott követelményt – az Európai Bizottság előrejelzését alapul véve – nem teljesíti.”

28. §

Az Alaptörvény 45. cikke a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Sarkalatos törvény rendelkezik a Magyar Honvédség által alkalmazható kényszerítő intézkedésekről.”

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

A Magyar Honvédség szervezetéről és működéséről szóló törvényhez nem indokolt a minősített többség előírása, a kényszerítő intézkedések azonban olyan érzékeny jogkorlátozási kérdéseket vetnek fel, ahol az alapvető jogok védelme a széleskörű egyetértés szükségességét indokolhatja.

29. §

Az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetére, működésére vonatkozó részletes szabályokat törvény, a kényszerítő intézkedések, valamint a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg.”

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

A rendvédelmi szervek szervezetéről és működéséről szóló törvényhez nem indokolt a minősített többség előírása, a kényszerítő intézkedések és a titkosszolgálati eszközök azonban olyan érzékeny jogkorlátozási kérdéseket vetnek fel, ahol az alapvető jogok védelme a széleskörű egyetértés szükségességét indokolhatja.

„(6) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetére, működésére vonatkozó részletes szabályokat törvény, a kényszerítő intézkedések, valamint a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásának szabályait, ~~valamint a nemzetbiztonsági tevékenységgel összefüggő szabályokat~~ sarkalatos törvény határozza meg.”

30. §

Az Alaptörvény

a) D) cikkében az „az egységes” szövegrész helyébe az „a” szöveg,

*szimbolikus jellegű
módosítás*

A magyar történelem viharai sajnálatos módon a politikai nemzet és a kulturális nemzet kettős fogalmának létezését eredményezik. Ezt a kettősséget az sem takarja el, ha az Alaptörvény mindezt tagadni próbálja.

„Magyarország ~~az egységes~~ magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.”

b) G) cikk (1) bekezdésében a „Sarkalatos törvény” szövegrész helyébe a „Törvény” szöveg,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

Az állampolgársági törvény – különösen a letelepedés nélküli honosítás lehetőségének megteremtésével, illetve a jogszerűen szerzett állampolgárságtól való megfosztás tilalmára tekintettel – immár nem rendelkezik olyan politikai érzékenységgel, ami a minősített többség követelményét indokolná.

„(1) Születésével a magyar állampolgár gyermeke magyar állampolgár. ~~Sarkalatos~~ Törvény a magyar állampolgárság keletkezésének vagy megszerzésének más eseteit is meghatározhatja.”

c) J) cikk (1) bekezdés c) pontjában az „az 1956. évi forradalom és szabadságharc” szövegrész helyébe az „az 1956. évi forradalom és szabadságharc és a Magyar Köztársaság kikiáltásának” szöveg,

*szimbolikus jellegű
módosítás*

A Magyar Köztársaság kikiáltása is olyan nemzeti ünnep, amelynek az Alaptörvényben való megjelenítése indokolt.

Magyarország nemzeti ünnepei:

„c) október 23. napja, az 1956. évi forradalom és szabadságharc és a Magyar Köztársaság kikiáltásának emlékére.”

d) IV. cikk (3) bekezdésében az „a lehető legrövidebb időn belül” szövegrész helyébe a „48 órán belül” szöveg,

*az ellensúlyok megerősítését
szolgáló módosítás*

A habeas corpus ősi szabadságát az Alaptörvényben hangsúlyosabban meg kell jeleníteni.

„(3) A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt 48 órán a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabaddá helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönten.”

e) X cikk (1) bekezdésében a „ , valamint törvényben meghatározott keretek között” szövegrész helyébe az „és” szöveg,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Minden alapvető jog törvényi keretek között érvényesül, így indokolatlan pont a tanítás szabadságának ezt külön is megjeleníteni.

„(1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá - a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében - a tanulás és , ~~valamint törvényben meghatározott keretek között~~ a tanítás szabadságát.”

f) XXXI. cikkében a „fegyver nélküli” szövegrész helyébe a „fegyver nélküli vagy polgári” szöveg,

*szimbolikus jellegű
módosítás*

Az Európai Emberi Jogi Egyezményből következik a hadseregen kívüli, polgári szolgálat lehetővé tétele is.

„(3) Rendkívüli állapot idején vagy ha arról megelőző védelmi helyzetben az Országgyűlés határoz, a magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú, magyar állampolgárságú férfiak katonai szolgálatot teljesítenek. Ha a hadkötelezett lelkiismereti meggyőződésével a fegyveres szolgálat teljesítése összeegyeztethetetlen, fegyver nélküli vagy polgári szolgálatot teljesít. A katonai szolgálat teljesítésének formáit és részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.”

g) 5. cikk (7) bekezdésében az „a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával” szövegrész helyébe a „sarkalatos törvényben” szöveg,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

A Házsabály számos, kívülállókra is alkalmazandó rendelkezést tartalmaz, ezért törvényi formában indokolt elfogadni, minősített többséggel.

„(7) Az Országgyűlés sarkalatos törvényben ~~a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával~~ elfogadott Házsabályban állapítja meg működésének szabályait és tárgyalási rendjét.”

h) 7. cikk (2) bekezdésében az „és a Kormány tagjához” szövegrész helyébe az „, a Kormány tagjához és az önálló szabályozó szerv vezetőjéhez” szöveg,

<i>az ellensúlyok megerősítését szolgáló módosítás</i>	<i>Az önálló szabályozó szerv vezetőjének parlamenti ellenőrzését is biztosítani kell. „(2) Az országgyűlési képviselő interpellációt és kérdést intézhet a Kormányhoz, és a Kormány tagjához és az önálló szabályozó szerv vezetőjéhez a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben.”</i>
--	---

i) 7. cikk (3) bekezdésében a „sarkalatos törvény” szövegrész helyébe az „a Házzabály” szöveg,

<i>kodifikációs jellegű módosítás</i>	<i>Mivel a tervezet szerint a Házzabályt sarkalatos törvényként kell elfogadni, a rendelkezés kodifikációs pontosításra szorul. „(3) Az országgyűlési bizottságok vizsgálati tevékenységét, a bizottságok előtti megjelenés kötelezettségét a Házzabály sarkalatos törvény szabályozza.”</i>
---------------------------------------	--

j) 9. cikk (3) bekezdés j) pontjában az „alapvető jogok biztosa” szövegrész helyébe az „országgyűlési biztosok” szöveg

<i>kodifikációs jellegű módosítás</i>	<i>Az alapvető jogok biztosa és helyettesei helyett a tervezet az országgyűlési biztosok rendszerét állítja vissza. (A köztársasági elnök) „j) javaslatot tesz a miniszterelnök, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész és az országgyűlési biztosok alapvető jogok biztosa személyére;”</i>
---------------------------------------	--

k) 11. cikk (6) bekezdésében az „esküt” szövegrész helyébe az „esküt vagy fogadalmat” szöveg,

<i>szimbolikus jellegű módosítás</i>	<i>A tervezet az eskü mellett a vallási elemet nem tartalmazó fogadalmat is lehetővé teszi. „(6) A megválasztott köztársasági elnök a korábbi köztársasági elnök megbízatásának lejártakor, a megbízatás idő előtti megszűnése esetén a választás eredményének kihirdetését követő nyolcadik napon lép hivatalba, hivatalba lépését megelőzően az Országgyűlés előtt esküt vagy fogadalmat tesz.”</i>
--------------------------------------	---

l) 16. cikk (2) bekezdésében a „miniszterelnök-helyettest” szövegrész helyébe a „miniszterelnök-helyettes vagy a miniszterelnököt helyettesítő minisztert” szöveg,

<i>a kormányozhatóságot szolgáló módosítás</i>	<i>A mindenkori miniszterelnökre kell bízni azt, hogy kíván-e miniszterelnök-helyettest kinevezni, vagy megelégszik a miniszterelnököt helyettesítő miniszter kijelölésével. „(2) A miniszterelnök rendeletben a miniszterek közül egy vagy több miniszterelnök-helyettest vagy a miniszterelnököt helyettesítő minisztert jelöl ki.”</i>
--	---

m) 16. cikk (9) bekezdésében az „esküt” szövegrész helyébe az „esküt vagy fogadalmat” szöveg,

<i>szimbolikus jellegű módosítás</i>	<i>A tervezet az eskü mellett a vallási elemet nem tartalmazó fogadalmat is lehetővé teszi. „(9) A Kormány tagja az Országgyűlés előtt esküt vagy fogadalmat tesz.”</i>
--------------------------------------	---

n) 17. cikk (3) bekezdésében a „szerve a fővárosi és megyei kormányhivatal” szövegrész helyébe a „szervét törvény jelöli ki” szöveg,

*a kormányzatot
szolgáló módosítás*

A mindenkori kormánytöbbségre kell bízni azt, hogy milyen elnevezéssel kívánja működtetni az általános hatáskörű területi államigazgatási szervet.

„(3) A Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervét törvény jelöli ki a fővárosi és megyei kormányhivatal.”

o) 22. cikk (3) bekezdésében az „a miniszterelnök-helyettes vagy – több miniszterelnök-helyettes esetén – az első helyen kijelölt miniszterelnök-helyettes” szövegrész helyébe az „a miniszterelnök helyettesítésére kijelölt vagy első helyen kijelölt személy” szöveg,

*a kormányzatot
szolgáló módosítás*

A mindenkori miniszterelnökre kell bízni azt, hogy kíván-e miniszterelnök-helyettes kinevezni, vagy megelégszik a miniszterelnököt helyettesítő miniszter kijelölésével.

„(3) Ha a miniszterelnök megbízása halálával, összeférhetetlenség kimondásával, a megválasztásához szükséges feltételek hiánya miatt vagy azért szűnt meg, mert az Országgyűlés bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezte ki, az új miniszterelnök megválasztásáig a miniszterelnök hatáskörét a (2) bekezdésben meghatározott korlátozásokkal ~~a miniszterelnök helyettes vagy több miniszterelnök helyettes esetén a miniszterelnök helyettesítésére kijelölt vagy az első helyen kijelölt személy miniszterelnök helyettes gyakorolja.~~”

p) 31. cikk (3) bekezdésében a „helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzatok szervezetére vonatkozó alapvető szabályokat” szöveg,

*a kormányzatot
szolgáló módosítás*

A helyi önkormányzatok szervezetére vonatkozó alapvető szabályokat minősített többséghez indokolt kötni, de a kormányzatot nagyban gyengíteni, ha lényegében minden, az önkormányzati szférát érintő törvényhez kétharmados többségre lenne szükség.

„(3) A helyi önkormányzatok ~~a~~ szervezetére vonatkozó alapvető szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.”

q) 34. cikk (4) bekezdésében az „a fővárosi és megyei kormányhivatal” szövegrész helyébe az „az általános hatáskörű területi szerve” szöveg, továbbá a „felügyeletét” szövegrész helyébe az „ellenőrzését” szöveg

*a kormányzatot
szolgáló módosítás*

A mindenkori kormánytöbbségre kell bízni azt, hogy milyen elnevezéssel kívánja működtetni az általános hatáskörű területi államigazgatási szervet.

*az ellensúlyok megerősítését
szolgáló módosítás*

A helyi önkormányzatok autonómiájának védelme érdekében az aktuspótlást is lehetővé tevő törvényességi felügyelet helyett csak az aktusok megsemmisítésének indítványozására korlátozódó törvényességi ellenőrzést teszi lehetővé a tervezet.

„(4) A Kormány az általános hatáskörű területi szerve ~~a fővárosi és megyei kormányhivatal~~ útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését ~~felügyeletét.~~”

lép.

31. §

(1) Hatályát veszti az Alaptörvény megjelölését követő, az „Alapvetés” fejezetcímet megelőző szövegrész.

szimbolikus jellegű
módosítás

A Nemzeti Hitvallás – számos, egyébként büszkén vállalható mondata ellenére – a jelenleg kormányozó pártok ideologikus-propagandisztikus megfontolásait önti szövegbe, amely a politikai közösség egy jó része számára nem elfogadható. Mivel nem mutatkozik esély arra, hogy széleskörű konszenzussal lehessen egy (majdnem) mindenki számára elfogadható preambulomot készíteni, a tervezet csak a jelenlegi preambulum deregulációjára korlátozza önmagát.

(2) Hatályát veszti az Alaptörvény

1. G) cikk (4) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás

*Az állampolgársági törvény – különösen a letelepedés nélküli honosítás lehetőségének megteremtésével, illetve a jogszerűen szerzett állampolgárságtól való megfosztás tilalmára tekintettel – immár nem rendelkezik olyan politikai érzékenységgel, ami a minősített többség követelményét indokolná.
„(4) Az állampolgárságra vonatkozó részletes szabályokat ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”*

2. I) cikk (4) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás

*A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.
„(4) A címer és a zászló a történelmileg kialakult más formák szerint is használható. A címer és a zászló használatának részletes szabályait, valamint az állami kitüntetéseket ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”*

3. K) cikke,

a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás

*Magyarországnak széleskörű politikai konszenzussal vállalt nemzetközi kötelezettsége az euró bevezetése. A forint mint törvényes fizetőeszköz alaptörvénybeli rögzítése csak a mindenkori ellenzék zsarolási potenciálját teremti meg, ezért nem indokolható.
„~~Magyarország hivatalos pénzneme a forint.~~”*

4. N) cikke,

kodifikációs jellegű
módosítás

*A költségvetési politika alapelveit az Alaptörvény egyébként rögzíti, ennek redundáns szerepeltetése nem indokolt, ugyanakkor az Alkotmánybíróság és a bíróságok esetében a függetlenséget veszélyeztető lehet.
„(1) ~~Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.~~
(2) ~~Az (1) bekezdés szerinti elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős.~~
(3) ~~Az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatainak ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletben tartani.~~”*

5. P) cikkében a „különösen a honos növény- és állatfajok,” szövegrész,

kodifikációs jellegű
módosítás

A kétszeres példálózó felsorolás olyan kodifikációs hiba, amelyik nem illik egy ország alkotmányának méltóságához.

„A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, ~~különösen a honos növény- és állatfajok~~, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

6. R) cikk (3) bekezdése,

szimbolikus jellegű
módosítás

Az Alaptörvény preambulumának hatályon kívül helyezése az arra való utalás deregulációját is szükségessé teszi. A történeti alkotmány 'vívmányai' egyfelől nem rendelkezik egyértelmű normatartalommal, másrészt a politikai közösség egy része számára nem elfogadható a mai közjogi jelentősége.

„~~(3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.~~”

7. IV. cikk (2) bekezdésének második mondata,

kodifikációs jellegű
módosítás

A felül nem vizsgálható életfogytiglannal összefüggő alkotmányossági és nemzetközi emberi jogi vitákat nem az Alaptörvény szintjén kell rendezni.

„(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. ~~Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.~~”

8. VII. cikk (3) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„(3) Az egyházakra vonatkozó részletes szabályokat ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”

9. IX. cikk (3) bekezdésében a „ , valamint a médiaszolgáltatások, a sajtótermékek és a hírközlési piac felügyeletét ellátó szervre” szövegrész, a „részletes” szövegrész és a „sarkalatos” szövegrész,

a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„(3) ~~A sajtószabadságra, valamint a médiaszolgáltatások, a sajtótermékek és a hírközlési piac felügyeletét ellátó szervre vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.~~”

10. X. cikk (3) bekezdésének első mondata,

kodifikációs jellegű
módosítás

Az MTA és a Művészeti Akadémia nevesítése az alapjogi fejezetben nem indokolt.

„(3) ~~Magyarország védi a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia tudományos és művészeti szabadságát. A felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak, szervezeti rendjüket és gazdálkodásukat törvény szabályozza.~~”

11. XII. cikk (1) bekezdésének második mondata, valamint (2) bekezdése,

szimbolikus jellegű
módosítás

A munkavégzés alapvető kötelezettségként való előírása ellentétes az alkotmányjogi dogmatika alapvető elveivel, egyben olyan paternalista államfelfogást tükröz, ami az államszocialista rendszer jellemzője volt. Az állam megteheti, hogy szociális juttatásban nem részesíti az önhibájukból munkát nem vállalókat, de ettől még a munkavégzés nem válik állampolgári köteleességgé. A teljes foglalkoztatottság célkitűzését már a józanabb szocialista gondolkodás is meghaladta Magyarországon 1968 környékén, az Alaptörvény komolyságát veszélyezteti ennek alkotmányi szerepeétetése.

„(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. ~~Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.~~

~~(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.”~~

12. XXIX. cikk (3) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„(3) A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, valamint a helyi és országos önkormányzataik megválasztásának szabályait ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”

13. 1. cikk (2) bekezdésének g) pontja,

kodifikációs jellegű
módosítás

A tervezet ezt a hatáskört az Alkotmánybírósághoz telepíti.

(Az Országgyűlés)

„~~g) felosztatja az alaptörvény ellenesen működő képviselő testületet;~~”

14. 5. cikk (8) bekezdése,

kodifikációs jellegű
módosítás

A tervezet a Házsabályt magát utalja sarkalatos törvényre, így szükségtelen a rendelkezés.

„(8) ~~Az Országgyűlés rendszeres ülésének biztosító rendelkezéseket sarkalatos törvény határozza meg.~~”

15. 7. cikk (1) bekezdésében az „, a legfőbb ügyészhez” szövegrész,

kodifikációs jellegű
módosítás

Az ügyészség Kormány alá rendelkezésével a legfőbb ügyészhez intézett kérdés helyét az irányító miniszterhez intézett interpelláció veszi át.

„(1) Az országgyűlési képviselő kérdést intézhet az alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez, ~~a legfőbb ügyészhez~~ és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben.”

16. 9. cikk (3) bekezdés c)-d) és f) pontja, j) pontjában az „, a legfőbb ügyész” szövegrész, k) pontjában az „ és a Költségvetési Tanács elnökét” szövegrész,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az államfő törvény- és népszavazás-kezdményezési hatáskörének megszüntetését a hatásköri listán is át kell vezetni. A tervezet a különleges jogrendet érintő intézkedéseket – a politikai felelősség vállalása érdekében – ellenjegyzéshez kötött hatáskörre teszi. A legfőbb ügyész alkotmányjogi helyzetének megváltozása miatt a köztársasági elnök javaslattételi joga értelmetlenné válik. A Költségvetési Tanács elnökét a tervezet szerint az Országgyűlés választja, így őt az államfő nem nevezheti ki.

(A köztársasági elnök)

„e) törvényt kezdeményezhet;

d) országos népszavazást kezdeményezhet;”

„f) különleges jogrendet érintő döntéseket hoz;

„j) javaslatot tesz a miniszterelnök, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész és az országgyűlési biztosok alapvető jogok biztosa személyére;

k) kinevezi a hivatásos bírákat és a Költségvetési Tanács elnökét;”

17. 9. cikk (6)-(7) bekezdése,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az Alkotmánybíróság által egyes köztársasági elnöki hatáskörök gyakorlásával összefüggésben levezetett korlátozásokat nem szükséges az Alaptörvényben megjeleníteni, hiszen azok mindenkire nézve kötelező alkotmánybírósági alkotmányértelmezésként kötik az államfőt. Az államfői hatáskör-gyakorlásnak ráadásul ezeken kívüli korlátai is vannak, amelyek kérdésessé válnak, ha csak ezen szempontokat rögzíti az Alaptörvény.

„(6) A köztársasági elnök a (4) bekezdés b) e) pontjában foglaltak teljesítését megtagadja, ha a jogszabályi feltételek hiányoznak, vagy alapos okkal arra következtet, hogy az az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavarát eredményezné.

(7) A köztársasági elnök a (4) bekezdés f) pontjában foglaltak teljesítését megtagadja, ha az az Alaptörvény értékrendjét sértené.”

18. 12. cikk (5) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„(5) A köztársasági elnök jogállásának részletes szabályait és javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.”

19. 18. cikk (4) bekezdésében a „, valamint a miniszter a miniszterelnöknek” szövegrész,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Nyelvtanilag helytelen az Alaptörvény hatályos megfogalmazása. A miniszterek és a kormányfő közötti viszonyt az egyéb rendelkezések megfelelően szabályozzák.

„(4) A Kormány tagja tevékenységéért felelős az Országgyűlésnek, valamint a miniszter a miniszterelnöknek. A Kormány tagja részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésein. Az Országgyűlés és az országgyűlési bizottság az ülésén való megjelenésre kötelezheti a Kormány tagját.”

20. jelenlegi 19. cikkének második mondata,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az európai uniós ügyekben az Országgyűlés ügydöntő hatáskörének kibővítésével a jelenlegi, kétértelmű megfogalmazás okafogyottá válik.

„Az Országgyűlés tájékoztatást kérhet a Kormánytól az Európai Unió kormányzati részvétellel működő intézményeinek döntéshozatali eljárásában képviselendő kormányálláspontról, és állást foglalhat az eljárásban napirenden szereplő tervezetről. ~~A Kormány az európai uniós döntéshozatal során az Országgyűlés állásfoglalásának alapulvételével jár el.~~”

21. 23. cikk (1)-(2) és (4) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész, (4) bekezdésének második mondata,

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„(1) Az Országgyűlés ~~sarkalatos~~ törvényben a végrehajtó hatalom körébe tartozó egyes feladat- és hatáskörök ellátására és gyakorlására önálló szabályozó szerveket hozhat létre.

(2) Az önálló szabályozó szerv vezetőjét a miniszterelnök vagy - a miniszterelnök javaslatára - a köztársasági elnök nevezi ki ~~sarkalatos~~ törvényben meghatározott időtartamra. Az önálló szabályozó szerv vezetője kinevezi helyettesét vagy helyetteseit.”

„(4) Az önálló szabályozó szerv vezetője törvényben kapott felhatalmazás alapján, ~~sarkalatos~~ törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel, kormányrendelettel, miniszterelnöki rendelettel, miniszteri rendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes. ~~Az önálló szabályozó szerv vezetőjét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt helyettese helyettesítheti.~~”

22. 25. cikk (4) bekezdésében a „– különösen a közigazgatási és munkaügyi jogvitákra –” szövegrész,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

A példálózó, de csak lehetőséget megfogalmazó felsorolás alkalmazása indokolatlan.

„(4) A bírósági szervezet többszintű. Az ügyek meghatározott csoportjaira - ~~különösen a közigazgatási és munkaügyi jogvitákra~~ - külön bíróságok létesíthetők.”

23. 25. cikk (7) bekezdésében az „, a bírák jogállásának” és a „, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos” szövegrész,

*a kormányozhatóságot
szolgáló módosítás*

A kiválasztási eljárás legfontosabb garanciáinak az Alaptörvényben való rögzítése mellett nincs szükség arra, hogy sarkalatos törvény rendelkezzen bíróságok igazgatásáról.

*kodifikációs jellegű
módosítás*

A bírák jogállása és javadalmazása a tervezetben külön rendelkezésben szerepel.

„(7) A bíróságok szervezetének és igazgatásának, ~~a bírák jogállásának~~ részletes szabályait, ~~valamint a bírák javadalmazását sarkalatos~~ törvény határozza meg.”

24. 29. cikk (7) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

<i>a kormányozhatóságot szolgáló módosítás</i>	<i>A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan, különös tekintettel arra, hogy a tervezet az ügyészséget a kormány alá rendeli.</i> <i>„(7) Az ügyészség szervezetének és működésének, a legfőbb ügyész és az ügyészek jogállásának részletes szabályait, valamint javadalmazásukat sarkalatos törvény határozza meg.”</i>
--	---

25. 32. cikk (4)-(6) bekezdése,

<i>kodifikációs jellegű módosítás</i>	<i>A rendelet megküldésének kötelezettségét felesleges az Alaptörvényben kimondani, a felülvizsgálat lehetőségét pedig a bírósági alcím egyébként is tartalmazza.</i> <i>„(4) A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.”</i>
<i>az ellensúlyok megerősítését szolgáló módosítás</i>	<i>A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét – az önkormányzati autonómia védelme érdekében – a tervezet törvényességi ellenőrzésre módosítja, így az aktuspótlás lehetősége megszűnik. A jogalkotói mulasztás megállapításának kezdeményezését szükségtelen az Alaptörvény szintjén szabályozni, mivel az a törvényességi ellenőrzés törvényi szinten rögzíthető részhatásköre.</i> <i>„(5) A fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és a megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.”</i>
<i>kodifikációs jellegű módosítás</i>	<i>A közpénzügyi alcím az önkormányzati vagyont nemzeti vagyonná minősíti, ezért nem indokolt ennek megismétlése. Az önkormányzatok tulajdonának feladatellátáshoz kötöttsége az Alaptörvény egyéb rendelkezéseiből levezethető.</i> <i>„(6) A helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja.”</i>

26. 33. cikk (3) bekezdésében a „sarkalatos törvényben meghatározottak szerint” szövegrész,

<i>kodifikációs jellegű módosítás</i>	<i>Szükségtelen rendelkezés, az önkormányzati autonómia eleve csak törvényi keretek között érvényesülhet.</i> <i>„(3) A képviselő-testület sarkalatos törvényben meghatározottak szerint bizottságot választhat, és hivatalt hozhat létre.”</i>
---------------------------------------	--

27. 34. cikk (5) bekezdésében az „, illetve a Kormány hozzájárulásához” szövegrész,

<i>az ellensúlyok megerősítését szolgáló módosítás</i>	<i>Az önkormányzati autonómiát törvény normatívan korlátozhatja, a Kormány egyedi döntése azonban nem.</i> <i>„(5) Törvény a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében a helyi önkormányzat törvényben meghatározott mértékű kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását feltételhez, illetve a Kormány hozzájárulásához kötheti.”</i>
--	--

28. 35. cikk (4) bekezdésében a „– sarkalatos törvényben meghatározottak szerint –” szövegrész,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Szükségtelen rendelkezés, az önkormányzati autonómia eleve csak törvényi keretek között érvényesülhet.

„(4) A képviselő-testület ~~– sarkalatos törvényben meghatározottak szerint –~~ kimondhatja feloszlását.”

29. 36. cikk (5)-(6) bekezdése,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

A tervezetben szereplő reáladósság-szabály alkalmazása szükségtelenné teszi az 50% alatti és feletti államadósság-arány eltérő kezelését, valamint a kivételek meghatározását.

„(5) ~~Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely az államadósság a teljes hazai össztermékhez viszonyított arányának csökkentését tartalmazza.~~

(6) ~~A (4) és (5) bekezdésben foglaltaktól csak különleges jogrend idején, az azt kiváltó körülmények okozta következmények enyhítéséhez szükséges mértékben, vagy a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén, a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben lehet eltérni.~~”

30. 37. cikk (4)-(5) bekezdése,

*az ellensúlyok megerősítését
szolgáló módosítás*

Az Alaptörvény akkor lehet a jogrendszer érvényességének forrása, ha rendelkezéseinek mindenkor érvényesülniük kell. Az Alkotmánybíróság hatáskörének költségvetési okokból való korlátozása éppen ezért elfogadhatatlan.

„(4) ~~Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b) e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.~~”

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az adósságplafonra vonatkozó javasolt új szabályozás szükségtelenné teszi a rendelkezést, ami persze nem zárja ki, hogy az annak érvényesülését szolgáló részletes szabályokról a parlament törvényt alkosson.

„(5) ~~Az államadósság és a teljes hazai össztermék számítási módját, valamint a 36. cikkben és az (1) (3) bekezdésben foglaltak végrehajtására vonatkozó szabályokat törvény határozza meg.~~”

31. 38. cikk (1)-(2) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„(1) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.

(2) Az állam kizárólagos tulajdonának és kizárólagos gazdasági tevékenységének körét, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon elidegenítésének korlátait és feltételeit az (1) bekezdés szerinti célokra tekintettel ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”

32. 40. cikke,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

Az adórendszer és a nyugdíjrendszer kialakítása a mindenkor a választók bizalmából kormányzó parlamenti többség joga, ezért a minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„~~A köztelherviselés és a nyugdíjrendszer alapvető szabályait a közös szükségletek kielégítéséhez való kiszámítható hozzájárulás és az időskori létbiztonság érdekében sarkalatos törvény határozza meg.”~~

33. 41. cikk (1) és (4)-(5) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész, 41. cikk (4) bekezdésének második mondata,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás
kodifikációs jellegű
módosítás*

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

A helyettesítésről nem szükséges az Alaptörvényben rendelkezni.

„(1) A Magyar Nemzeti Bank Magyarország központi bankja. A Magyar Nemzeti Bank ~~sarkalatos~~ törvényben meghatározott módon felelős a monetáris politikáért.”

„(4) A Magyar Nemzeti Bank elnöke törvényben kapott felhatalmazás alapján, ~~sarkalatos~~ törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel nem lehet ellentétes. ~~A Magyar Nemzeti Bank elnökét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt alelnök helyettesítheti.~~

(5) A Magyar Nemzeti Bank szervezetének és működésének részletes szabályait ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”

34. 42. cikke,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó szervre vonatkozó szabályok minősített többséghez kötése indokolatlan.

„~~A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó szervre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.”~~

35. 43. cikk (4) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„(4) Az Állami Számvevőszék szervezetének és működésének részletes szabályait ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”

36. 44. cikk (5) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

A minősített többség követelményének fenntartása indokolatlan.

„(5) A Költségvetési Tanács működésének részletes szabályait ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”

37. 45. cikk (2) bekezdésének első mondata,

*kodifikációs jellegű
módosítás*

A Magyar Honvédség irányítására csak az rendelkezik hatáskörrel, akit arra az Alaptörvény feljogosít. Ezt az adott szervek vonatkozásában a hatályos normaszöveg is megteszi, ennek megismétlése indokolatlan. A rendelkezés eredetileg az MSZMP főtitkárát és a Varsói Szerződés szerveit rekesztette ki az irányításból, erre azonban ma már semmi szükség nincs.

„(2) A Magyar Honvédség irányítására ~~ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik az Alaptörvényben és sarkalatos törvényben meghatározott keretek között az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Honvédelmi Tanács, a Kormány, valamint a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter jogosult. A Magyar Honvédség működését a Kormány irányítja.~~”

38. 45. cikk (5) bekezdésében a „sarkalatos” szövegrész,

*a kormányzhatóságot
szolgáló módosítás*

A Magyar Honvédség szervezetéről és működéséről szóló törvényhez nem indokolt a minősített többség előírása, a kényszerítő intézkedések azonban olyan érzékeny jogkorlátozási kérdéseket vetnek fel, ahol az alapvető jogok védelme a széleskörű egyetértés szükségességét indokolhatja.

„(5) A Magyar Honvédség szervezetére, feladataira, irányítására és vezetésére, működésére vonatkozó részletes szabályokat ~~sarkalatos~~ törvény határozza meg.”

39. Záró rendelkezések fejezetének 3. pontja.

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az Alaptörvény átmeneti rendelkezései – elnevezése szerint is – csak átmeneti időre szóló szabályokat tartalmazhat, így az azokra utaló rendelkezés tartós hatályban maradása nem indokolt.

40. Záró rendelkezések fejezetében az „első egységes” szövegrész.

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az Alaptörvény nem az első egységes alkotmánya Magyarországnak.

(3) Hatályát veszti az Alaptörvény Záró rendelkezések fejezet 3. pontja alapján alkotott jogszabály.

*kodifikációs jellegű
módosítás*

Az Alaptörvény átmeneti rendelkezései – elnevezése szerint is – csak átmeneti időre szóló szabályokat tartalmazhat, így tartós hatályban maradása nem indokolt.

32. §

(1) Az Alaptörvényben az A) cikk jelölése 1. §-ra, a B) cikk jelölése 2. §-ra, a C) cikk jelölése 3. §-ra, a D) cikk jelölése 4. §-ra, az E) cikk jelölése 5. §-ra, az F) cikk jelölése 6. §-ra, a G) cikk jelölése 7. §-ra, a H) cikk jelölése 8. §-ra, az I) cikk jelölése 9. §-ra, a J) cikk jelölése 10. §-ra, az L) cikk jelölése 11. §-ra, az M) cikk jelölése 12. §-ra, az O) cikk jelölése 13. §-ra, a P) cikk jelölése 14. §-ra, a Q) cikk jelölése 15. §-ra, az R) cikk jelölése 16. §-ra, az S) cikk jelölése 17. §-ra, a T) cikk jelölése 18. §-ra, az I. cikk jelölése 19. §-ra, a II. cikk jelölése 20. §-ra, a III. cikk jelölése 21. §-ra, a IV. cikk jelölése 22. §-ra, az V. cikk jelölése 23. §-ra, a VI. cikk jelölése 24. §-ra, a VII. cikk jelölése 25. §-ra, a VIII. cikk jelölése 26. §-ra, a IX. cikk jelölése 27. §-ra, a X. cikk jelölése 28. §-ra, a XI. cikk jelölése 29. §-ra, a XII. cikk (1) bekezdésének jelölése 30. §-ra, a XIII. cikk jelölése 31. §-ra, a XIV. cikk jelölése 32. §-ra, a XV. cikk jelölése 33. §-ra, a XVI. cikk jelölése 34. §-ra, a XVII. cikk jelölése 35. §-ra, a XVIII. cikk jelölése 36. §-ra, a XIX. cikk jelölése 37. §-ra, a XX. cikk jelölése 38. §-ra, a XXI. cikk jelölése 39. §-ra, a XXII. cikk jelölése 40. §-ra, a XXIII. cikk jelölése 41. §-ra, a XXIV. cikk jelölése 42. §-ra, a XXV. cikk jelölése 43. §-ra, a XXVI. cikk jelölése 44. §-ra, a XXVII. cikk jelölése 45. §-ra, a XXVIII. cikk jelölése 46. §-ra, a XXIX. cikk jelölése 47. §-ra, a XXX. cikk jelölése 48. §-ra, a XXXI. cikk jelölése 49. §-ra, az 1. cikk jelölése 50. §-ra, a 2. cikk jelölése 51. §-ra, a 3. cikk jelölése 52. §-ra, a 4. cikk jelölése 53. §-ra, az 5. cikk jelölése 54. §-ra, a 6. cikk jelölése 55. §-ra, a 7. cikk jelölése 56. §-ra, a 8. cikk jelölése 57. §-ra, a 9. cikk jelölése 58. §-ra, a 10. cikk jelölése 59. §-ra, a 11. cikk jelölése 60. §-ra, a 12. cikk jelölése 61. §-ra, a 13. cikk jelölése 62. §-ra, a 14. cikk jelölése 63. §-ra, a 15. cikk jelölése 64. §-ra, a 16. cikk jelölése 65. §-ra, a 17. cikk jelölése 66. §-ra, a 18. cikk jelölése 67. §-ra, a 19. cikk jelölése 68. §-ra, a 20. cikk jelölése 69. §-ra, a 21. cikk jelölése 70. §-ra, a 22. cikk jelölése 71. §-ra, a 23. cikk jelölése 72. §-ra, a 24. cikk jelölése 73. §-ra, a 24/A. cikk jelölése 74. §-ra, a 25. cikk jelölése 75. §-ra, a 26. cikk jelölése 76. §-ra, a 27. cikk jelölése 77. §-ra, a 28. cikk jelölése 78. §-ra, a 29. cikk jelölése 79. §-ra, a 30. cikk jelölése 80. §-ra, a 31. cikk jelölése 81. §-ra, a 32. cikk jelölése 82. §-ra, a 33. cikk jelölése 83. §-ra, a 34. cikk jelölése 84. §-ra, a 35. cikk jelölése 85. §-ra, a 36. cikk jelölése 86. §-ra, a 37. cikk jelölése 87. §-ra, a 38. cikk jelölése 88. §-ra, a 39. cikk jelölése 89. §-ra, a 41. cikk jelölése 90. §-ra, a 43. cikk jelölése 91. §-ra, a 44. cikk jelölése 92. §-ra, a 45. cikk jelölése 93. §-ra, a 46. cikk jelölése 94. §-ra, a 47. cikk jelölése 95. §-ra, a 48. cikk jelölése 96. §-ra, a 49. cikk jelölése 97. §-ra, az 50. cikk jelölése 98. §-ra, az 51. cikk jelölése 99. §-ra, az 52. cikk jelölése 100. §-ra, az 53. cikk jelölése 101. §-ra, az 54. cikk jelölése 102. §-ra, a Záró rendelkezések fejezet 1. pontjának jelölése 103. §-ra, a Záró rendelkezések fejezet 2. pontjának jelölése 104. §-ra, a Záró rendelkezések fejezet 4. pontjának jelölése 105. §-ra változik.

(2) Az Alaptörvény 36. cikk (7) bekezdésének számozása (5) bekezdésre változik.

(3) Az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés h)-k) pontjainak számozása g)-j) pontra, 9. cikk (3) bekezdés e) pontjának számozása c) pontra, g)-m) pontjainak számozása d)-j) pontra változik.

(4) Az Alaptörvény 27. cikk (3) bekezdésében a „26. cikk” szövegrész helyébe a „76. §” szöveg, 37. cikk (2) bekezdésében és 44. cikk (4) bekezdésében a „36. cikk” szövegrészek

helyébe a „86. §” szöveg, 54. cikk (1) bekezdésében az „a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk” szövegrész helyébe a „a 20-21. §-ban, valamint a 46. §” szöveg, valamint az „az I. cikk” szövegrész helyébe az „a 19. §” szöveg lép.

*kodifikációs jellegű
módosítás*

A magyar jogi hagyományoktól mélységesen idegen a négyféle számozás alkalmazása, valamint a §-ok cikként való megjelölése. A tervezet visszatér a hagyományos, bevált számozási rendszerhez.

33. §

- (1) Az Alaptörvény jelen módosítása – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.
- (2) A 32. § az Alaptörvény jelen módosításának kihirdetését követő kilencedik napon lép hatályba.
- (3) Az Alaptörvény jelen módosítása a kihirdetését követő tizedik napon hatályát veszti.